

SVERIGE

Berättelse om högst-sal. hennes kongl. maj:ts drottningens Ulricæ Eleonoræ sidsta sjukdom och ther på fölgde högstbeklagelige dödsfall then 24. novembris 1741. På hög befallning utgifwen. Stockholm, t

(kungl.tryckeriet
1741

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

BERÄTTELSE

uppl. o. Ex. A

Sw. Saml.
Hist. S. 2.
III. 96.
(61.)

1738-1829
1741

Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

Historia

Svenske.

Nr. 2. - G. 74. A. 2.

(1672)

50. Saml.
Högst. Sal.
Ulric. Ele.
(871)
1700-1820

Berättelse
Om Högst-Sal.
Hennes Kongl. Majts
Drottningens
**ULRICÆ
ELEONORÆ**

Midsta Siukdom och ther på följade Högst-
beflagelige dödsfall then 24. Novembris
1741.

På Hög Befalning utgifwen.

STOCKHOLM, Tryckt uti Kongl. Tryckeriet,
Hos Directeuren PET. MOMMA,

Sela Sommaren År 1741,
 hwilken Hennes Maj:t tilbragte på
 Carlberg, kände Hon sig i kroppen
 mycket tyngre och tröttare än eljest;
 Men man hörde Hennes dock intet
 klaga öfwer någon särdeles opas-
 lighet, förutan en wanmaktighet
 som tå och tå Hennes Maj:t öf-
 werföll. Hon ärnade ofta, tå någon wacker dag kom, gå
 omkring i Trågårdén; Men merendels hwar gång Hon
 thet tilböd, orkade Hon ej längre än til Parterren, thet Hon sat-
 te sig ned at hwila: Hon war således öfwer hela then
 wackra Årstiden så sällan utom sina rum, at man theröf-
 wer undrade.

Redan then tiden hade Hennes Maj:t liksom en käre-
 ning hos sig sielf, at Hon icke länge skulle lefwa, hwar-
 om Hennes Maj:ts egne åtskillige utlåtelse kunna wiina.
 Thes utan tå Hon sidst reste ifrån Carlberg, sade Hon:
Hic kommer Jag aldrig mer, hwarpå när Hennes af Cam-
 mar Fröken von Düben swarades, at man genom Guds
 Nåd förmodade annorlunda, sade Drottningen: **Ja kan-
 ste under någon promenade; Men aldrig bor Jag här
 mera.** Thet syntes ock som Hennes Maj:t wid påß Sex
 weckor för sin sidsta sjukdom öfwer gaf alt werldsligt: Hon
 sade ofta: **Tu wil jag aldrig bry mig mer om någon ting,**
 och ständigt fant man Hennes i sina böner til Gud om en
 god och snar skilsmåsa från thetta timmelige. När man
 tå härjemte besinnar huru angelägen Hennes Maj:t war
 om Fredagen then 20. Novembris, sedan Hon redan sjuk-
 nat, at gå ut i predikan, oaktat Medicorum underdåniga
 afrådande, til at afhöra uttydningen af the orden, som Hon
 långt förut hade utwalt til sin andakt på then dagen:
Beställ om dit Hus; ty tu måste dö. Ela. 38. 1. så
 ser thet så ut, som thetta Stora Sinnet redan skulle haft
 en insikt i Guds försyn,
 Com

Som Hennes Maj:t af temperamenter hade en ym-
 nighet af blod, så hade Hon i lång tid varit wan, at
 Dirligen währ och höst låta öppna Ådren på armen, hwil-
 ket these senare Åren skedde stundom tre eller fyra gånger
 om Året i anseende til mellankommande sjukdomar, särdeles
 för then håstiga hosta, som ständigt plågade Henne, men
 dock altid efter åderlåtningen märkeligen lifades. Hærom
 påminnes wäl Hennes Maj:t om hösten 1741; Men emes-
 dan wäderleken war något mörk och rågnaktig, blef efter
 Thes eget behag themed ufstuttit tils then 2. Novembris,
 som war en mycket klar dag, så ådren öppnades på armen
 kl. 11. för middagen. Blodet besågs efter middagen så
 wäl af Archiatern Ribe som af Hof-Chiru go Öfwer Dire-
 ctoren wid Chirurgiska Societeten Ewald Ribe, och besants
 af en ilaf blandning och osundt utseende; ty blodwatt
 war golgrönt och slemmig, thesutan altsammans öfwer-
 dragit med en tiöck och seg hinna, sådan ongefär, som
 man finner wid higiga Sjukdomar. Hennes Maj:t tillrå-
 des så straxt at bruka en Pulve, af hwilken then wärkan
 förmodades, at Hennes blod och blodwässfor måtte kom-
 ma i bättre stic och liflighet: Man fruktade eljest, at
 någon swår sjukdom förestod, eller at Hon lätteligen kunde
 blifwa angripen af hwad för håst sjukdom som war gängse.
 Men som Hennes Maj:t ogierna brukade någon läkedom, i
 synnerhet så Hon mente sig må någorlunda wäl, så af-
 slog Hon thet underdåniga rådet, sågandes: at efter Hon
 intet fant sig nu må illa, så wille Hon ån spara sådana
 medel.

Fjorton dagar thefter eller then 16. Novembris klå-
 gade Hennes Maj:t öfwer en och annan opaslighet i krop-
 pen, utan at säga något åt Medicis therom, brukandes allenast
 några wisa wanliga Medicamenter, them Hon altid hade til
 hands. Hon war wäl then dagen klädd, och wisse sig al-
 månt, som ock skedde the följande tre dagar; Men matlusten
 war måst borta och sömnen om nätterne gansta ostadig.

Åfwenwål then 19. Novembris war Hennes Maj:t efter wanligheten klädd och gick om middagen til Bords med några personer, som af Henne woro budne; Men man märkte, at Hon war mycket sömnig och knapt smakade någon mat. Klockan half Fyra efter middagen klagade Hon öfwer skudringar och rysningar i hela kroppen jemte hufvudvärk och en swår hosta: Wänstra kinbenet swulnade litet och någon styfhet kändes i halsen, hwaraf Hennes Maj:t Sielf tillika med Hof-Måsterinnan och Cammar Fröken von Düben bragtes på then tankan, at thet war början til en Fluß feber, hålft som närmare emot natten en hetta med Feber infant sig, och Hennes Maj:t war så ganfka benågen til sömn. Som Hon då tillika kände spänningar i nedra lifwet och bröstet, jemte någon wanmäktighet då och då, lät Hennes Maj:t gifwa sig in af sin wanliga så kallade Ribens Wind-Mixtur.

Följande morgonen eller then 20. Nov. togo wärk i kroppen och flere plågor til, i synnerhet klagade Hennes Maj:t öfwer en häftig ryggvärk ned öfwer forset, jemte wärk och spänning up inunder bröstet twärt öfwer lifwet och en swår hosta, så at Hon måst nödgades at sitta i sängen, hwarjemte slumret ständigt warade. Klockan 10. för middagen lät Hennes Maj:t inkalla Sin Medicum Archiatern Ribe, Tyfka Hof-Rådet Doctor Wiegand och Öfwer-Directeuren Ribe, då Hon sade til Archiatern: **J kunde sidst se på min blod, at jag skulle bli sjuk; jag önskar, at jag då hade följt Ert råd.** När nu Medici hade afhört alla omständigheter, rådde the straxt til et Lavement, i synnerhet som någon obstruction tillika omstalttes: Chesutan förordnades en Feber-Mixtur, jemte Diaphoretiska och kylande pulfwer. Febern war då ännu icke mycket häftig; Men Hennes Maj:t tilråddes, at hålla sig jemte och stadigt i sängen, på thet Hon måtte bringa kroppen til then nödiga utdunstningen, som då tyktes wara aldeles affstannad. Icke thes mindre fick man samna förmiddag kl. 11. oförmodeligen se Hennes Maj:t i sina lätta kläder afhöra wecko predikan, som hölts af Kyrkoherden i Riddarholmen och Hof-Predikans

Predikanten Magister Troilius: Dock måste Hon för påkommande mattighets skul, wid slutet af predikan, begifwa sig til sängs igen, så Febern och hettan tillika med rygghwärt, spänningar öfwer lifwet och äckel togo allt mera til. Hon började så straxt at bruka the förefrefne Medicamenter, och kl. 2. efter middagen et Lavement, som hade sin önskede wårkan; Men kl. 7. om aftonen war pussen tämmelig hög och hastig samt oroligheten ganska stor, så at Hennes Maj:t utlät sig, at Hon war rätt illa siuk, och at Hon trodde sig aldrig komma up ur thenna sin siukdom: Hennes Maj:t blef af Medicis underdånigst ombeden, at intet föreställa sig sådant, emedan Hon therigenom icke allenast ökte sin siukdom, utan ock förorsakade hos alla sina undersätare en obestriswelig bedröfwelse: The ludo ock på thet högsta, at Hon tåktes flitigt dricka antingen then förefrefne Pitlanen, bestående af Cornwain med hiorts horn kokad, eller warmt Thé, at så mycket förr giöra kropsen beqwäm til swettning, men Hennes Maj:t war intet thes dan nämde plågor, som snarare öktes än minskades, och märktes äfwen siukdom en liten yrsel; Men then samma gick dock hastigt öfwer.

Then påföljande dagen eller then 21. Novemb. war tilståndet allt lika under en ständig benågenhet til sömn och hosta, hwarwid äfwen insän sig en plågsam och trångande Diarrhé, som oaktat at hon ofta gjorde beswär, dock mycket litet afförde. Hennes Maj:t blef af alla underdånigst ombeden, at håldre låta hielpa sig i sängen, emedan thet ständiga upstigandet dels mattade Denne, dels hindrade then så ganska nödiga transpirationen, Hon blef ock som oftast ombeden at dricka, men behagade icke beqwäma sig til någonthera. Samma Medicamenter, som dagen förut woro förordnade, blefwo äfwen thenna dagen allenast tre gångor brukade, utan at man fan then ringaste ändring förän om aftonen, så man wid påkännande märkte något Inottrigt i ansiktet, somwid närmare påseende befants wara Kopporne. Hennes Maj:t påminnes så så mycket mer

at dricka något warmt; Men Hon wille ännu intet låta öfvertala sig thertil, sägandes, at Hon thet gierna wille, men at Hon, hwar gång Hon skulle dricka, kände et brännande i halsen ända ned til magen. Medicamenterna blefwo nu straxt ändrade, neml. i en Emulsion och trenne dolles af Engelska Kulan at befordra utslaget. Emulsion wille Hennes Maj:t intet bruka, men af Engelska Kulan tog Hon et halft quina i sänder, första gången Kl. II. om natten, sedan Kl. 3., och sidst Kl. 8. om morgonen. Kl. II. om aftonen märktes fläckarne på halsen, bröstet och ryggen, så Hennes Maj:t äfwen begynte så litet mera ro; Men slumringen höll likwäl ständigt fort: Utesutan måste Hennes Maj:t som oftast stiga up om natten, dock utan särdeles afgång.

Dagen therefter som war en Söndag eller then 22. Nov. Kl. 6. om morgonen, blef man warse fläckar på armar och händer, ben och fötter, så Hennes Maj:t blef ännu något roligare i kroppen och hostan mindre plågsam; men hela thenna dagen måste Hon som oftast stiga up. Uteswåraste war, en wanmaktighet som tidast ankom Denne, hwilken likwäl hwar gång gick hastigt öfwer. Puls sen gaf dock nu mycket efter i sin hastighet och tilståndet fants tåmmeligen förbättrat, i thet Hennes Maj:t intet mer klagade öfwer hufvudvärken, ryggvärken och spänningarne öfwer lifwet.

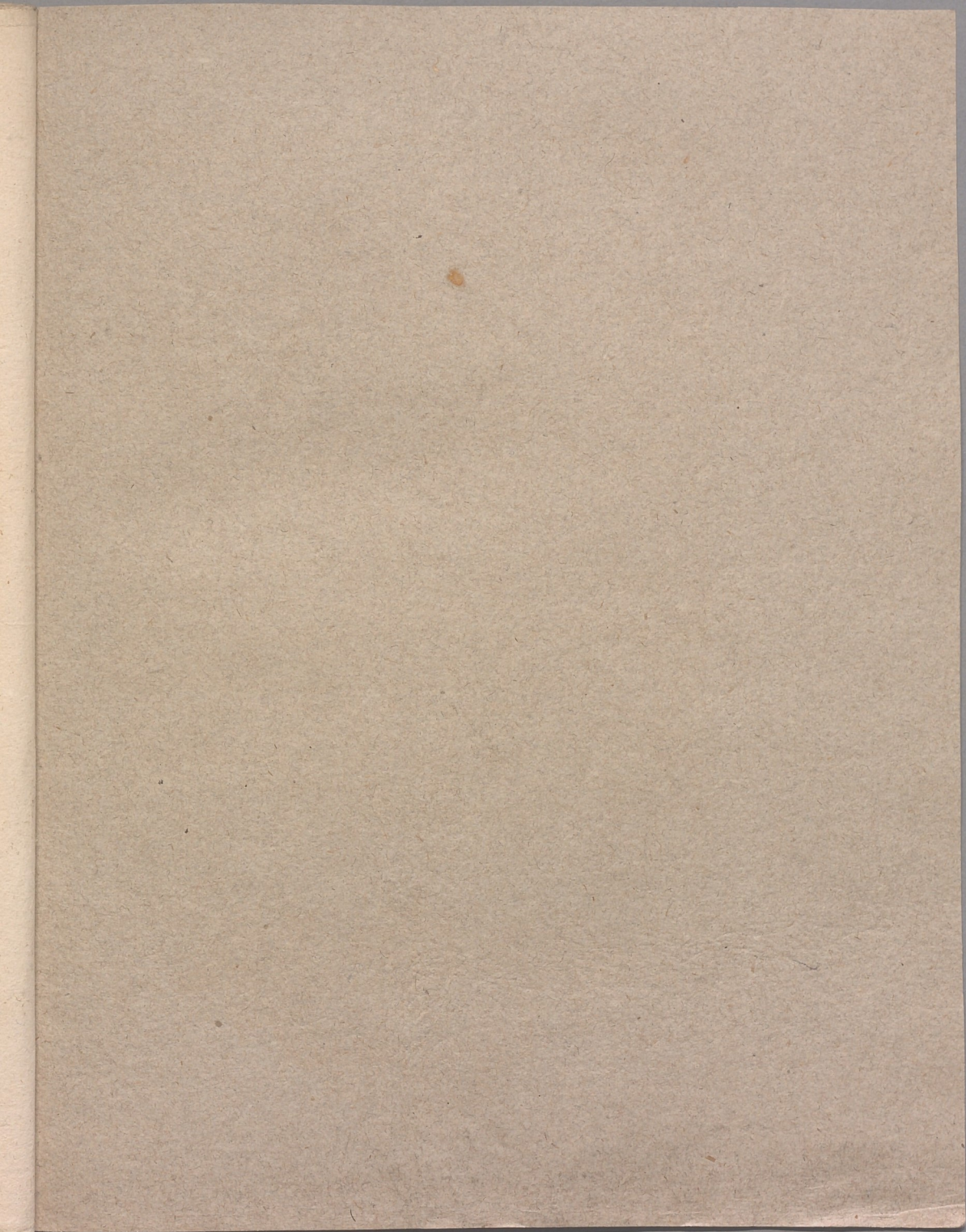
Hans Maj:t wår Nådigsste Konung som ifrån början af Hennes Maj:ts Siukdom war theraf särdeles rörd, och för then orsaken skul besökte Hennes Maj:t stundeligen både natt och dag, befalte numera, sedan Hans Maj:t blef försäkrad om Siukdomens bestaffenhet och hastighet, utan någons förut gjorde underdånige påminnelse, at på thenna dagen i alla kyrkor Förböner skulle gibras til Gud för Drottningens hälsa. Efter middagen anammade Hennes Maj:t then Heliga Natwarden med en så Gudelig andakt och beredelse, som man någonsin kan sig föreställa. Hennes Maj:t tog nu imedlertid stitigt in af Emulsionen och äfwen af the nya före

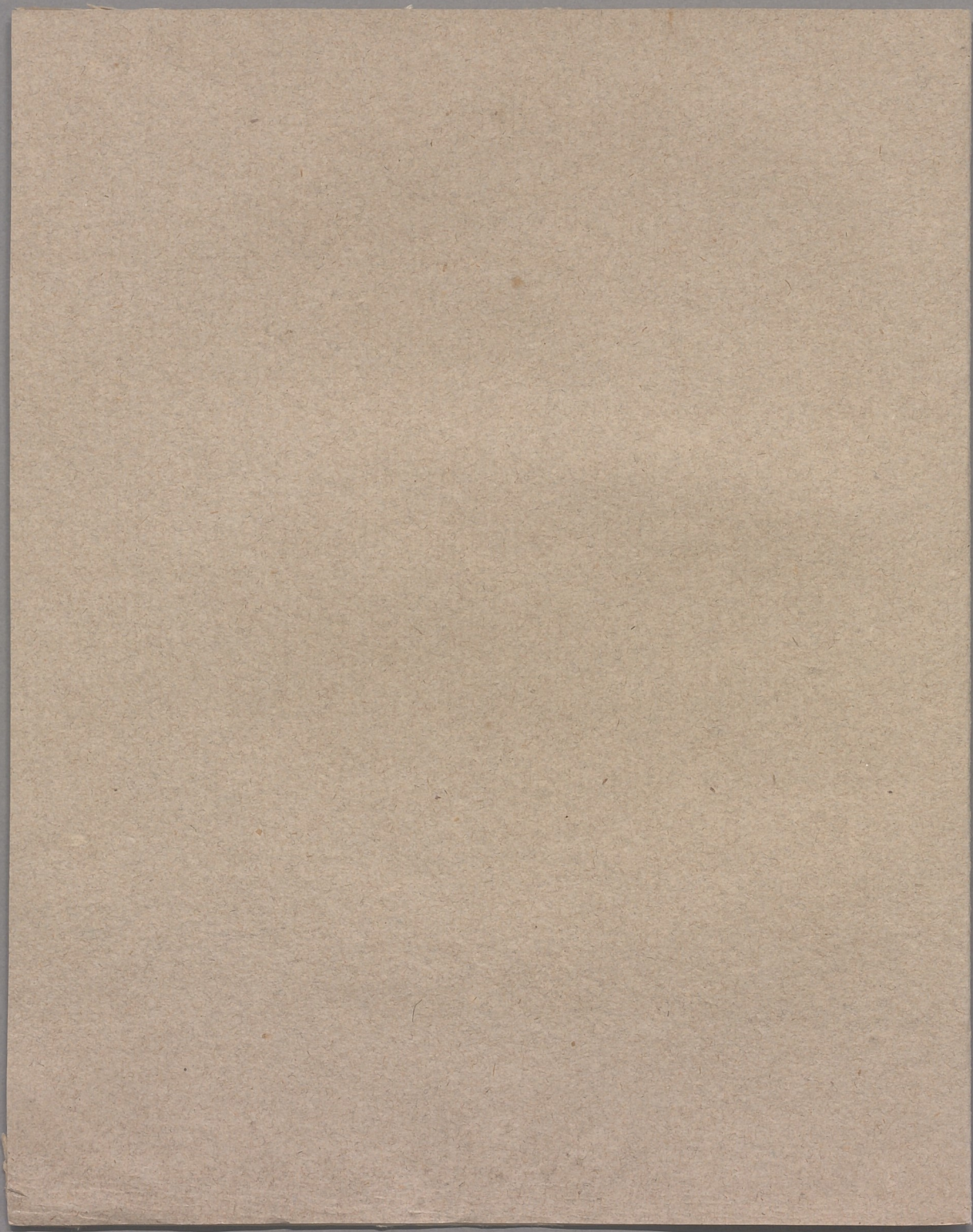
förefskrefne pulswer efter ordonancen. Emot natten togo Kopporne, som woro af thet giftigaste slaget, alt mer och mer til, så i storlek som myckenhet, och ansiktet begynte at swulna, hwilket warade til en half tima för Hennes Maj:ts dödd. Hon sof then natten ganska liket, men war ändock wid et mycket nögt och gladt mod. Hon drack 12. Koppar Thé, tog slitigt in af Medicamenterne och war äftwen et par gångor uppe; Men hwad som therunder måst förtienar at nämnas, är thet, at sedan Hennes Maj:it befalt then wakt hafwande Fröken Lieven afhielpa sig sina muddar, och tillsluta sparlakenen, knåpte Hon händerne tillsammans och med innerliga böner, nu som oflast tillsörene, anropade then Aldrahögsta om bistånd för Ewca Rike i theß närwarande omständigheter, och om wälsignelse öfwer alla Theß trogne undersätare.

Om måndagen eller then 23. om morgonen Kl. 6. blef lifwet medelst en starkare afgang ledigare, så at Hennes Maj:it hela then dagen intet mer behöfde sliga up, för än en gång sent emot qwällen och tyktes tilståndet wara något bättre än tillsörene, undantagandes at wanmäktigheterne tå och tå insunno sig. Efter midtdagen tillät Hennes Maj:it uppå Archiaterns underdåniga föreställande, at Lif-Medicus Carl Alstrin blef inkallad, på thet han härefter måtte wara närwarande wid the rådplågningar som för Hennes hälsas återställande skulle hållas. Man såg Kopporne redan måst öfwer alt löpa tilhoppa, i synnerhet i pannan och på hakan. Emot qwällen märkte man en liten yrsel, twänne gångor å rad; men utan at pulsen kändes på något sätt förwärra sig. Kl. 11. om aftenen lade Hennes Maj:it sig ned at hwila och sade sielf, at hon förmodade så en rolig natt. Hon sof också tämmeligen tyft til Kl. 1. tå Archiatern Ribe, som tå wakade, blef inkallad af then wakt hafwande Fröken Sibblad, emedan Hennes Maj:it tyktes liket yra, i thet Hon talte om böcker; men tå han infom, tyftnade Hon af och sof stilla med en jemn och lått andedrägt, liggande i lagom

gom warm swett. I medlerid syntes Kopporne uphöga sig och bli hwitare. Kl. half 3. wakenade Hennes Maj:t och lde gie sig en Thé-coup: af Emalio:en frägandes om Archiatera som nyss war utgangen, hade blifwit tillsagd at gå in. Therpå tytnade Hon igen och söll åter i sin sömn, som efter all liknelse tyktes wara god och naturlig, emedan andedragten war jenn och med et tyst snysande; Men efter ihenna Hennes sömn utan uppehåll warade til Kl. 6. om morgonen, som war then 24. Novemb. tykte Archiatern Ribe, at then samna intet kunde wara rätt säker: Han gick therfore ofallad in och bad, at man måtte wäcka Hennes Maj:t, hwilket man ock tilböd med sakta widrörande och tistalande, dörens hårdare öpnande och tistlutande samt elds upgörande i spisen; men af alt ihetta syntes intet tekn, at Hennes Maj:t blef upwäkt, utan höll hon ständigt fort med et stilla snysande och sofwande; Förthenstul lemnades Hon ock i stillhet til Kl. 7. Annu stodo Kopporne i fullt stor med röd rand omkring, och pulsen gick efter önskan; Men man wille nu åter biuda til at wäcka up Hennes Maj:t utur en sömn, som syntes så farlig. Efter sådant icke kunde ske med litet buller, begynte man sättja Ungerske wata under näsan och ropa Hennes Maj:t i örat; men alt war förgäfwes. Kl. half 8. blef andedragten tätare och swårare och kändes pulsen intet mer. Två eller Tre ryckningar märkte man straxt therpå i underkäften, hwarwid Hennes Maj:t Kl. en fjerdedel efter Utta upgaf sin anda. Thet skedde så tyst, at man först måtte lysa på Drottningen med lius, innan man kunde bli öfwertrygad om ihenna Stveriges olycka.

www.books2ebooks.eu